

„Kdo tluče... a opravdu silně.“

Úvodní modlitba

Pane, velmi Ti děkujeme, že smíme i v této nelehké situaci ve světě usednout ke Tvému Slovu, že s dnešními technologiemi máme možnost „být spolu“, i když fyzicky nejsme v kontaktu.

Otče, kéž k nám v tuto chvíli Tvůj Duch promlouvá a kéž jsme otevřeni jeho hlasu. Prosíme, abychom v tuto chvíli byli schopni upokojit jak své tělo, tak svého ducha i duši. Prosíme teď také o Tvou ochranu přede všemi rušivými vlivy: všechno, co by nás v tuto chvíli rozptylovalo a není v naší moci se tomu vyhnout, Ty sám utiš. Dáváme se Ti do rukou.

Amen

Biblický text: Mt 15,21–28

Ježíš odtud odešel až do okolí Týru a Sidónu. A hle, jedna kananejská žena z těch končin vyšla a volala: „Smiluj se nade mnou, Pane, Synu Davidův! Má dcera je zle posedlá.“ Ale on jí neodpověděl ani slovo.

Jeho učedníci přistoupili a žádali ho: „Zbav se jí, vždyť za námi křičí!“

On odpověděl: „Jsem poslán jen ke ztraceným ovcím z lidu izraelského.“

Ale ona přistoupila, klaněla se mu a řekla: „Pane, pomoz mi!“

On jí odpověděl: „Nesluší se vzít chléb dětem a hodit jej psům.“

A ona řekla: „Ovšem, Pane, jenže i psi se živí z drobtů, které spadnou ze stolu jejich pánů.“

Tu jí Ježíš řekl: „Ženo, tvá víra je veliká; staň se ti tak, jak chceš.“ A od té hodiny byla její dcera zdráva.

Kázání:

Milí bratři, milé sestry,

někdy se stává, že nerozumím nějaké věci, kterou Bůh v Bibli říká – předpokládám, že se to nejspíš někdy stane každému z nás. Nicméně pokud se mi zdá být v Písmu nějaká pasáž či věta vysloveně v rozporu s tím, jak rozumím Bohu a jeho působení ve světě, pak si k té pasáži napíšu otazník. Taková situace snad nenastává až tak často, nicméně právě u první odpovědi Ježíše v dnešní perikopě jsem ten otazníček měl napsaný.

Ježíš v tomto příběhu opouští území Izraele, což je docela neobvyklá situace – avšak v kontextu toho, co následně sám říká, je to ještě zvláštnější:

„Jsem poslán jen ke ztraceným ovčím z lidu izraelského.“

Co tou větou myslí? Proč ji říká? Vždyť věříme, že Pán přišel zachránit i „neizraelce“ – nás.

Začněme však raději od začátku:

Nacházíme se na území Týru a Sidónu - dvou měst, která jsou za hranicemi Izraele a která byla slavná svou pohanskou modloslužbou, prostitucí a mnohými dalšími neřestmi. Ve Starém zákoně jsou tato města jmenována jako vzor špatnosti, na něž přichází Boží trest, a Ježíš se sem dostal po sporu s farizeji u Galilejského jezera u města Genezaretu, které je asi 80 km vzdálené.

Najednou se zjevuje nějaká „kananejská“ žena.

Takové označení pro neizraelce je v novozákonní době značně archaické a neobvyklé. Jediný další výskyt tohoto označení je u Šimona Kananejského (Mt a Mk) u něhož přízvisko „Kananejský“ vychází řeckého významu slova: „Zélóta“ (tak jej jmenuje Lk) – horlivec; a zcela jistě jej

nedostal kvůli svému původu (byl Izraelec), nýbrž buď kvůli své povaze, nebo proto, že skutečně náležel k hnutí Zélótů.

Ve Starém zákoně s sebou označení „kananejský“ nese podobný podtext jako města Týr a Sidón. Vyjadřuje, že daná osoba náleží k opravdu hříšnému pohanskému světu. V novozákonní době navíc už vyznívá dost archaicky, téměř jako bychom dnes na ulici někomu řekli „ty svévolníku!“

Představme si tedy takovouto „svévolnickou“ ženu, která zřejmě už na první pohled nese známky tohoto označení. Kráčíme pražskými ulicemi a najednou se odněkud objeví tato žena a začne na nás volat: „Prosím, ve Jménu Ježíše, Syna Božího, pomozte mi! Zachraňte mou dceru, je velmi zle posedlá.“ A křičí tak pořád dokola.

Nejdřív bychom byli zřejmě překvapení, že vůbec zná Ježíše; a co víc – že vyznává, že je to Syn Boží a že dokonce ví, že může prosit v jeho Jménu.

Nevím, jak vy, ale já bych se jí přinejmenším pravděpodobně zeptal, co se stalo. A kdyby byl se mnou osobně Ježíš, zřejmě bych očekával, že udělá to, co vždycky – nějakým způsobem jí splní její prosbu a bude k tomu mít patřičné kázání. Ostatně nevím ani o jednom případě zaznamenaném v evangeliích, kdy by Ježíš odmítl někomu pomoci – vyjma tohoto.

Co hůř, On ji ani neodmítá, On mlčí.

Z různých knih a všemožných rad psychologů, poradců a dalších odborníků víme, že nejhorší a zároveň také nejnepsrávnější způsob, jak může rodič potrestat své dítě, je ho zcela ignorovat. Proč zde tedy Ježíš mlčí? Proč vůbec nereaguje?

...

Bylo by nerozumné pouze na základě tohoto příběhu vytvářet celou teologii o Ježíši. Ježíš od svých učedníků (tzn. od nás)

očekává, že ho budeme znát více, než jen z jednoho jediného setkání.

Ta žena ho zřejmě vidí poprvé, ale vyjadřuje ještě před samotným setkáním, že ho zná lépe, než mnozí farizeové a učitelé zákona. Oslovuje ho jednak „Pane“ – Kyrie, čímž vyznává, že je někým větším, než ona; a jednak „synu Davidův“. Tímto druhým vyznáním vlastně říká, že Ježíš je Ten Izraelci dlouho očekávaný Mesiáš.

Proč tedy Ježíš mlčí? Na tuto otázku nám příběh bohužel odpověď nedává. Ježíš takto mlčel ještě ve dvou jiných příležitostech:

- Při svém soudu, když se Jej ptali, je-li Mesiáš
- a tehdy, když začal psát do písku... když k němu přivedli ženu, kterou přistihli, jak podvádí manžela, a chtěli ji kamenovat. (J 8,2–11)

Pokud se z těchto tří případů zaměříme pouze na dvě situace, které se přímo týkají jednání žen, pak v ani jednom Ježíš nemlčí kvůli ženám, ale kvůli lidem okolo, kteří to sledují – a také kvůli nám, kteří ten příběh čteme. Jako by nám dával čas na rozmyšlenou, na kterou stranu se chceme postavit. Aníž by vyjádřil, na které straně stojí On.

Co je správně?

Vyhovět hříšné ženě z hříšného města, která ani nepochází z Božího lidu?

A když zná Ježíše a vyznává, že On je Mesiáš, pomůže to?

My bychom v tuto chvíli asi řekli „ano“. Známe přece Boha, jako milostivého a dobrého. Ježíš ale říká další silný argument, proč ne: „Jsem poslán jen ke ztraceným ovcím z lidu izraelského.“ A to z hlediska Starého zákona nemáme jak popřít – mesiáš má opravdu shromáždit a zachránit Izraelce. Ježíš zde reaguje jako pravý farizej. Je tedy Ježíš poslán především k Izraeli?

Ano, je.

Za prvé proto, že to říká sám Ježíš a myslí to vážně. Za druhé proto, že to tak Bůh zaslíbil ve SZ. Když totiž Bůh posílá Ježíše předně k Izraeli, pak tím dosvědčuje, že je Bohem věrně zachovávajícím smlouvu (Starý zákon) a plnícím své sliby.

Když se až do konce projeví Boží věrnost a až do konce lidská nevěrnost – když sami Izraelci odmítají naplnění jejich smlouvy s Bohem dle Starého zákona a křížují Ježíše – teprve tehdy, po svém vzkříšení, vysílá Ježíš své učedníky do celého světa s velkým posláním, aby učili a křtili všechny národy.

To, že mezitím občas působil i mezi námi pohany, je jen předpovědí věcí, které se mají naplno projevit až po Ježíšově smrti.

V našem příběhu to Ježíš říká právě proto, že vidí do srdce té ženy! On ví, co bude následovat:

Žena přichází (ignorujíc to, co před chvílí Ježíš řekl) a nyní už na kolenou Jej ještě důrazněji prosí: „Pane, pomoz mi!“

A Ježíš jí odpoví velmi tvrdým „minipodobenstvím“:

„Kdybych Ti pomohl, je to, jako bych vzal chléb dětem a hodil jej psům.“

Kdyby si žena podle pořekadla řekla „třikrát, a dost“, teď by byla ta pravá chvíle to vzdát.

Když na Něj několikrát volala, mlčel; když už se i učedníci snažili Ježíše pohnout k činu, řekl, že je poslán jen k Izraelcům; když to napotřetí zkouší ona, na kolenou prosí, jak umí, Ježíš jí odpoví, že je pes, kterému se nesluší dávat dobrý chléb.

Jen velmi málo polehčující okolností může být, že Ježíš nepoužívá přímo slovo „pes“, ale jeho zdobnělinu, tedy něco jako „psík“. Nicméně na druhou stranu v tehdejší Izraeli mělo označení psa vždy mnohem negativnější nádech, než dnešní v době „domácích mazlíčků“.

Milovaní, jak bychom reagovali my, kdybychom po usilovných prosbách a modlitbách uslyšeli od Pána tuto odpověď? Myslím, že je dost možné, že bychom si přiznali: ano, jsem pes, nejsem toho hoden, abys mi pomohl. A stáhli bychom se, a dost možná už od Boha nikdy nic nechtěli.

Jak bolestivá reakce to je! Kolikrát jsem viděl církve mluvit ve Jménu Ježíše jeho tvrdými slovy v situacích, kdy rozhodně zaznít neměla.

Jedna má dobrá kamarádka prošla těžkým manželstvím a následně rozvodem. Měl jsem příležitost v tu dobu kráčet jí po boku a pomáhat jí v rozhodnutích, nicméně rozvodu jsem bohužel zabránit nedokázal. Nejtěžší na celé věci ovšem bylo, že právě po rozvodu byla některými křesťany odmítnuta. Cítila, že nejenže není hodna (nikdo z nás totiž není hoden), ale dokonce že *ani nesmí* přistupovat ke svátosti Večeře Páně. Zakrátko to vedlo k tomu, že neměla odvalu vstoupit do kostela a následně i omezila kontakt s křesťany. Rozvod, který sám o sobě je velmi těžkým zraněním, vedl k něčemu ještě mnohem horšímu – odloučení od Boha. Sama velmi toužila po Bohu, ale od církve slyšela, že na Něj a jeho milosti již nemá nárok.

Milovaní, jak zcela špatný je to přístup! Velmi jsem se snažil jí ukázat, že Bůh ji miluje pořád stejně a že velmi touží, aby k Němu přicházela ještě víc, než kdy předtím. Ale byl to téměř marný boj, protože od církve slyšela něco jiného a byla přesvědčena, že tam už nemá své místo.

Asi nejhorší důsledek toho, když zhřešíme, je, že se pak bojíme ukázat před Bohem – jako Adam a Eva v ráji. Satan nám totiž v tu chvíli začne namlouvat, že nejsme hodni toho, abychom k Bohu přicházeli, abychom se dokonce vůbec začali modlit, protože „On s námi mluvit nechce, když jsme takto zhřešili“. Ale to je lež. Bůh chce být s námi o to víc! Chce opravdu ze všech sil dát náš vztah s Ním do pořádku.

Proto je velmi smutné, když se například necítíme hodni jít k přijímání Večeře Páně. Protože právě tehdy, když se necítíme hodní, když cítíme, že nemáme právo od Boha nic žádat, právě tehdy Její potřebujeme nejvíc!

Ježíš takto tvrdě oslovil ženu ne kvůli ní samotné, ale kvůli zástupu kolem! Jsem přesvědčen, že kdyby věděl, že neustojí tuto reakci, zcela jistě by nezašel tak daleko. Jenže On věděl, že ji ustojí; a nejen to, že dokonce v její reakci zazáří její nesmírná *moudrost, pokora a víra*.

Žena byla tak *moudrá*, že uměla i na tuto Ježíšovu reakci pohotově odpovědět; byla tak *pokorná*, že nijak neprotestovala proti označení „pes“; a tak *důvěřovala* Ježíši, že věděla, že ji nepatrný drobeček z jeho moci bohatě stačí na uzdravení a osvobození její posedlé dcery.

Milování, příběh horlivé kananejské ženy nám sice nedává odpověď, proč Ježíš mlčí v mnohých těžkých chvílích, může však být příkladem, jak máme jednat, když mlčí. Když mlčí, znamená to, že nám důvěřuje, že tím těžkým obdobím s Ním projdeme! Ježíš mnohokrát nabádá k tomu, abychom na modlitbách vytrvávali, abychom tloukli na dveře a nevzdávali se. A tento příběh je ukázkou toho, že tlouci na Boží dveře a nepřestávat má velký význam..

Pokud hledáme Boha, a On jakoby neslyší, nevzdávejme se. Slyší. A zcela jistě dříve či později odpoví.

Amen.

Modleme se:

*Drahý Pane Ježíši,
nesmírně Ti děkujeme za příklad vytrvalé ženy, jejíž jméno ani neznáme. Prosíme Tě, dej nám vytrvalost ve vztahu s Tebou. Dej nám radost z modlitby, ze čtení Písma, z jakéhokoli času*

s Tebou, který nikdy není promarněný. Vyznáváme, že často selháváme a že k Tobě nepřicházíme tak, jak by sis přál; tehdy, kdy nás sám voláš.

Pane, prosíme dnes o vytrvalost zejména křesťany, kteří procházejí náročným obdobím kvůli pandemii koronaviru. Chraň je, dej jim sílu obstát a používej si tuto situaci u každého ze svých dětí k tomu, aby s Tebou trávili víc času, abychom my všichni byli s Tebou, jediným zdrojem skutečné pomoci a záchrany.

Amen